

GENESIS 19 EKSEGEES

Tööversioon, viimane uuendus 20.10.2022

Tõlkinud Urmas Nõmmik.¹ Lähtetekstiks on *Codex Leningradensis*'e tekst BHS-i väljaandes. Seda on korrigeeritud varasema tõenäolise, veel riknemata teksti suunas. Ümarsulud (.) tähistavad mõttelisi täiendusi, nurksulud [.] lähteteksti lisatud sõnu või taastumatuid sõnu. Pärinimede kirjaviis järgib „Heebrea keele transkriptsiooni soovituslikke reegleid eesti keeleruumi jaoks“, ilmunud teose *Mišnatraktaat „Sabat“* (Šabbat). Piibel kontekstis, 2. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2015, lisana (lk 140–148), vt ka <https://usuteaduskond.ut.ee/et/sisu/juhendid-ja-avalduste-vormid>. Tagasiside tõlkijale urmas.nommik@ut.ee.

1 Siis läinud kaks saadikut õhtul Sedómi. Lot aga istus Sedómi sissepääsu juures. Kui Lot nägi (neid), siis ta tõusnud nendega kohtuma ja kummardanud silmili maha². 2 Siis ütelnud ta: „Näe nüüd, mu isandad, pöörduge nüüd oma sulase majja ja ööbige ning peske oma jalgu ning ärgake vara, et minna oma teed.“ Siis ütelnud nad: „Ei, hoopis väljakul ööbime.“ 3 Siis käinud ta neile väga peale ja nad pöördunud tema juurde ja tulnud tema majja. Siis teinud ta neile võõruspeo. Ja leibu küpsetanud ta. Siis söönud nad.

4 Enne kui nad magama heitsid, kogunesid linna mehed – Sedómi mehed – maja ümber – noortest kuni vanadeni, kogu rahvas lõputult. – 5 Siis hüüdnud nad Lotti ning ütelnud talle: „Kus on mehed, kes tulid sinu juurde öösel? Too nad välja meie juurde, et saaksime neid teotada!“ 6 Siis väljunud Lot nende juurde sissepääsu juurde ja sulgenud ukse enda järel. 7 Siis ütelnud ta: „Ärge nüüd, mu vennad, tehke kurja! 8 Näe nüüd, mul on kaks tüdart, kes pole mehega ühtinud. Ma toon nad õige teile ja tehke neile, mis on te silmis hea! Ainult nendele meestele ärge tehke midagi, sest nad on ju tulnud minu katuse varju.“ 9 Siis ütelnud nad: „Astu eemale!“ Ja nad ütlesid: „Üks tuleb (siia) võõrana elama, aga tahab hirmsasti kohut mõista. Nüüd teeme sulle kurja rohkem kui neile!“ Siis käinud nad (...) Lotile väga peale ja liginenud, et lõhkuda uks. 10 Siis sirutanud mehed oma kää ja tõmmanud Loti tagasi enda juurde majja. Ja ukse sulgesid nad. 11 Ja mehi, kes olid maja sissepääsu juures, löid nad pimedusega – väiksest kuni suureni –, nii et need loobusid sissepääsu otsimisest. 12 Siis ütelnud mehed Lotile: „Kes on sul siin veel – väimees ja su pojad ja su tütreid –, ja kõik, mis sul on siin linnas, vii ära sellest paigast! 13 Jah, me rikume sellesinase paiga! Sest et suur on nende hädakisa Jhvh palge ees, läkitas Jhvh meid seda (linna) rikkuma.“ 14 Siis väljunud Lot ja rääkinud oma väimeestega, kes olid võtnud ta tütreid, ning ütelnud: „Tõuske, väljuge sellestsinasest paigast, sest Jhvh rikub linna!“ Aga väimeeste silmis oli see nalja moodi.

15 Kui koit tõusma hakkas, kiirustanud saadikud Lotti tagant, öeldes: „Tõuse, võta oma naine ja oma kaks tüdart, kes siin leiduvad, [ja välju], et sind ei kaotataks linna süü pärast.“

¹ © Urmas Nõmmik, 2022.

² Sõna-sõnalt: „ninali (=näoli) maani“.

16 Ja kui ta värises, haaranud mehed tema käest ja tema naise käest ja tema kahe tütre käest – Jhvh kaastunne oli tema peal – ning viinud ta välja ja jätnud ta linnast väljapoole.

17 Siis juhtunud, et kui nad viisid neid välja, ütelnud Ta: „Päästa oma hing! Ära vaata alla (selja) taha ja ära jää seisma kusagil siin ringkonnas! Mäestikku päästa end, et sind ei kaotataks!“ 18 Siis ütelnud Lot neile: „Ära nüüd, Issand! 19 Näe nüüd, su sulane on armu leidnud su silmis ja suur on su heldus, mida oled osutanud just mulle, et mu hing ellu jätta. Aga mina, ma ei suuda pääseda mäestikku enne, kui õnnetus hakkab mu külge ja ma suren. 20 Näe nüüd, too linn on lähedal, et sinna põgeneda – ja see on pisuke. Las ma pääsen nüüd sinna – kas pole ta pisuke? Siis mu hing jääb elama. 21 Siis ütelnud Ta talle: „Näe, võtan sind kuulda³ ka sellesinase asja pärast ja ma ei hävita seda linna, millest rääkisid. 22 Kiirusta, päästa end sinna, sest ma ei saa teha midagi enne, kui jõuad sinna.“ Seepärast pandi selle linna nimeks Tso’ár.

23 Päike tuli välja maa kohale. Ja Lot jõudis Tso’ári. 24 Ja Jhvh lasi sadada Sedómi peale ja Amorá peale süsi ja tuld, Jhvh-lt, taevast. 25 Siis hävitanud Ta needsinased linnad ja kogu ringkonna ja kõik linnade elanikud ning maapinna võsud. 26 Siis heitnud ta naine pilgu alla ta⁴ (selja) taha ja temast saanud soolasammas. 27 Siis ärganud Avrahám hommikul [...] paika, kus ta oli seisnud Jhvh palge ees. 28 Siis vaadanud ta alla Sedómi ja Amorá poole ja kogu ringkonna maa poole ning näinud, et näe, maa suits tõusis otsekui sulatusahju suits.

29 Siis kui Jumal rikkus ringkonna linnad, juhtus, et Jumal pidas Avrahámi meeles ja päästis Loti hävingu keskelt, millega ta hävitas linnad, milles oli elanud Lot. 30 Siis tõusnud Lot Tso’árist ja elanud mäel. Ja ta kaks tütart olid koos temaga. Et ta kartis elada Tso’áris, siis elanud ta koopas, tema ja ta kaks tütart. 31 Siis ütelnud esmasündinu nooremale: „Me isa on vana ja maal pole meest, kes tuleks meie juurde nii nagu kogu maal kombeks. 32 Tule, joodame oma isale veini ja magame temaga, et me saaksime oma isalt järglased.“ 33 Siis jootnud nad selsinasel ööl oma isa veiniga. Siis läinud esmasündinu ja maganud oma isaga ning see ei pannud tähele⁵ ta magamaheitmist ega ta tõusmist. 34 Siis sündinud järgmisel päeval, et esmasündinu ütles nooremale: „Näe, ma magasin eile oma isaga. Joodame talle ka täna öösel veini. Siis mine, maga temaga, et me saaksime oma isalt järglased!“ 35 Siis jootnud nad ka selsinasel ööl oma isa veiniga. Siis tõusis noorem ja magas temaga ning see ei pannud tähele ta magamaheitmist ega ta tõusmist. 36 Siis jäänud kaks Loti tütart oma isast lapseootele. 37 Siis sünnitanud esmasündinu poja ja pannud ta nimeks Mo’áv – tema on Mo’ávi isa tänase päevani. 38 Ja noorem, ka tema sünnitas poja ja pannud ta nimeks Ben-Ammí – tema on ammonlaste isa tänase päevani.

³ Sõna-sõnalt „tõstan su palge“.

⁴ Tema, s.t Loti selja taha.

⁵ Sõna-sõnalt „ei teadnud“.